KÄRÄJÄOIKEUSVERKOSTON KEHITTÄMINEN

Asiantuntijakuuleminen / Perustuslakivaliokunta

Hallitussihteeri Jennimari Huovinen

UUDISTUKSEN TAUSTA: MIKSI?

- **Tuomioistuinten toimintaympäristö on muuttunut**

  → Tuomioistuinten henkilöstön osaamisen kehittäminen ja resurssienjaon tehokkuus korostuvat

- **Asiamäärät ovat vähentyneet ja asiointi käräjäoikeuksissa on muuttunut**

  → Käräjäoikeuksissa ei enää asioida henkilökohtaisesti yhtä paljon kuin ennen

- **Lainkäytön painopistettä on siirretty käräjäoikeuksiin**

  → Lainkäytön laadun turvaamiseksi resursseja on ohjattava lainkäyttötyöhön

UUDISTUKSEN TAVOITTEET: MITÄ?

- **Uudistus on välttämätön, jotta voidaan vastata toimintaympäristön muutoksiin**
  - Miten ja missä tuomioistuinpalveluita tulevaisuudessa tuotetaan?

  → Käräjäoikeudet keskittyvät ydintehtäväänsä eli lainkäyttöön

  → Digitalisaation mahdollisuudet hyödynnetään tuomioistuinpalveluiden tuottamisessa
- **Uudistuksella kehitetään käräjäoikeuksia rakenteellisesti, jotta ne voivat toimia nykyistä tehokkaammin**
  - Miten niukat resurssit jaetaan mahdollisimman tehokkaasti?

  → Hallinnon päällekkäisiä toimintoja puretaan muodostamalla suurempia yksiköitä

  → Resursseja voidaan kohdentaa lainkäyttötyöhön

  → Tuomioistuinviraston perustamisen vaikutukset?

UUDISTUS PERUSTUSLAIN NÄKÖKULMASTA

- **Tuomioistuinten tehtävänä on PL 21 §:ssä turvatun oikeusturvan toteuttaminen**
  - Käräjäoikeuksien rakenteita vahvistamalla oikeusturvaa voidaan toteuttaa viivytyksettä ja laadukkaasti toimintaympäristön muutoksista huolimatta
  - Laajempien tuomiopiirien myötä oikeudenkäyttö yhtenäistyy, mikä lisää kansalaisten yhdenvertaisuutta lain edessä
  - Oikeuden saatavuudesta huolehditaan:
    1) Säilyttämällä riittävä määrä toimipaikkoja, jotka sijoittuisivat väestökeskittymiin
    2) Videoneuvottelun käyttöä ja sähköistä asiointia lisäämällä
    3) Kehittämällä uudenlaisia palveluita (etäpalvelut, yhteispalvelupisteet)

UUDISTUS PERUSTUSLAIN NÄKÖKULMASTA

- **PL 17 §:ssä turvattujen kielellisten oikeuksien toteuttaminen**
  - Suuremmissa yksiköissä voidaan panostaa kielellisten oikeuksien toteuttamiseen niin, että oikeudet toteutuvat jatkossakin sekä lainsäädännöllisesti että tosiasiallisesti:
    1) Riittävä määrä kielitaitoisia tuomareita (ns. kielituomarit)
    2) Riittävä määrä kielitaitoista muuta henkilöstöä
    3) Kielinotaareiden sijoittaminen kaksikielisiin tuomioistuimiin
    4) Koulutus ja osaamisen kehittäminen
    5) Osaamisen keskittäminen ja panostaminen ruotsinkieliseen palveluun
    6) Kieliosaston perustaminen (työkielenä ruotsi)
    7) Kehittämällä uudenlaisia palveluita (palvelunumerot, yhteispalvelupisteet)